

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33299**Nom:** Psicologia del cicle vital II**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau Psicologia	Psicologia del ciclo vital	BÀSICA

COORDINACIÓ

MELENDEZ MORAL JUAN CARLOS

RESUM

Aquesta assignatura s'emmarca dins de la matèria Psicologia del cicle Vital. És la segona part i correspon a l'estudi del desenvolupament durant l'etapa de la vida adulta i el procés d'envelliment. Està directament relacionada amb Psicologia del Cicle Vital I, que s'ocupa de l'estudi de la infància i l'adolescència. Així mateix, per tenir un caràcter bàsic, els continguts estan relacionats en un segon nivell amb totes aquelles matèries del grau que aborden l'estudi de l'etapa adulta i el procés d'envelliment, tant els aspectes normals com patològics. Aquesta assignatura és imprescindible en la formació bàsica dels estudiants de psicologia amb independència del camp professional concret a què es dedicaran.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

RECOMANACIONS: No hi ha restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla estudis. Els i les estudiants, per aprofitar l'assignatura amb garanties, haurien de dominar els coneixements conceptuals i procedimentals propis de l'assignatura de Cicle Vital I.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1319 - Grau Psicologia

Analitzar i comparar els contextos individuals i grupals de desenvolupament en funció de dimensions historicoculturals.

Conèixer els processos i etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.

Conèixer les bases i els principis de la intervenció evolutiva i el seu caràcter preventiu, optimitzador i terapèutic.

Conèixer les funcions, característiques i limitacions dels models teòrics de la psicologia del cicle vital.

Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi

Generar una actitud autoreflexiva entorn del desenvolupament propi junt amb una sensibilitat evolutiva cap al desenvolupament dels altres.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Saber analitzar el context on es desenvolupen les conductes individuals, els processos grupals i organitzacionals

Saber analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.

Saber analitzar necessitats i demandes dels destinataris de la funció en diferents contextos

Saber elaborar informes orals i escrits sobre el desenvolupament en les diferents etapes del cicle vital.

Saber identificar, analitzar i avaluar les característiques evolutives, necessitats i demandes, problemes i diferències de l'ésser humà en les diferents etapes del cicle vital.

Saber proporcionar assessorament evolutiu als agents implicats en els diferents contextos.

Saber seleccionar i administrar els instruments, productes i serveis i ser capaç d'identificar les persones i els grups interessats

Saber triar les tècniques d'intervenció psicològica adequades per a aconseguir els objectius

Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.

Ser capaç d'establir les metes de l'actuació psicològica bàsica en diferents contextos, proposant i negociant les metes amb els destinataris i afectats

Ser capaç d'identificar diferències, problemes i necessitats

Ser capaç de definir els objectius i elaborar el pla bàsic de la intervenció en funció del seu propòsit (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament...)

Ser capaç de diagnosticar seguint els criteris propis de la professió

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Tema 1. El desenvolupament més enllà de l'adolescència. L'adultesa emergent.

1. Criteris de l'adultesa.
2. L'adultesa emergent: Tasques evolutives.
3. L'adultesa emergent: dimensions característiques.
4. L'estudi del desenvolupament adult en el marc de la psicologia del cicle vital.

Tema 2. Maduresa psicològica i desenvolupament adult.

1. Maduresa psicològica: una visió general.
2. Perspectiva llegendària o coneixement popular sobre la maduresa.
3. Perspectiva dels models teòrics sobre la personalitat madura.
4. Perspectiva fenomenològica sobre la maduresa.

Tema 3. Conceptes transicionals: transicions, esdeveniments i crisis.

1. Esdeveniments vitals i esdeveniments evolutius.
2. Transicions: concepte, fases i anàlisi.
3. Moments decisius (turning points).
4. Crisi.

Tema 4. Desenvolupament biopsicosocial a l'adulesa primerenca.

1. Canvis físics i estat de salut a l'adulesa primerenca
2. Controvèrsies sobre el desenvolupament psicosocial a la joventut i l'adulesa
3. La tasca evolutiva de la intimitat
4. La maternitat/paternitat com a transició del desenvolupament

Tema 5. Desenvolupament cognitiu durant l'adult.

1. Desenvolupament cognitiu a l'edat adulta.
2. La perspectiva psicomètrica sobre la intel·ligència.
3. El pensament postformal. Limitacions de les operacions formals.
4. El paper de l'experiència i la pràctica en el desenvolupament cognitiu.

Tema 6. Desenvolupament biopsicosocial a l'adulesa mitjana.

1. Canvis a la salut física i mental.
2. Mitjana edat, transició o crisi?
3. Estabilitat i canvi en la personalitat adulta. Model de trets.
4. La tasca evolutiva de la generativitat.

Tema 7. Envelliment normatiu, patològic i òptim.

1. Envelliment normal, patològic i reeixit.
2. Envelliment actiu i saludable.
3. Envelliment òptim.
4. Trencant mites. Vellisme/edatisme.

Tema 8. Desenvolupament biopsicosocial a l'envelliment.

1. Envelliment biològic.
2. Teories sobre el desenvolupament psicosocial.
3. Suport social i familiar.
4. Procés de morir i dol.

Tema 9. Envelliment cognitiu normal i patològic.

1. Canvis cognitius normals associats a l'envelliment.
2. Patologies neurocognitives a l'envelliment.
3. Tractaments no farmacològics i cognició.
4. Valoració geriàtrica integral.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	2,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	12,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	16,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Classes teórico-pràctiques amb suport de mitjans audiovisuals, enllaços a diferents webs amb contingut relacionat amb la matèria, manuals i articles científics i altres lectures i materials.

Tutories programades individuals o en grup per a la supervisió de treballs pràctics, orientació i resolució de dubtes.

Activitats individuals i grupals, participació a seminaris i activitats complementàries.

AVALUACIÓ

Primera i segona convocatòria, l'avaluació de l'assignatura es compon de dos elements:

SE1 - Examen. Prova escrita sobre els continguts teòrics i pràctics. L'examen comprén qüestions objectives tipus test i preguntes obertes de desenvolupament curt. Les qüestions objectives tindran un valor del 60% de la nota de l'examen i les preguntes obertes de desenvolupament curt tindran un valor del 40% de la nota de l'examen. L'examen (SE1) tindrà un valor del 70% sobre la nota final de l'assignatura. Recuperable en segona convocatòria.

SE2 - Pràctiques d'avaluació contínua. Realització d'activitats pràctiques relacionades amb la matèria i orientades al desenvolupament de les competències de l'assignatura. Les pràctiques d'avaluació contínua (SE2) tindran un valor del 30% sobre la nota final de l'assignatura.

En la **primera** convocatòria, només s'avaluaran les pràctiques realitzades i/o lliurades dins dels terminis establits. Les activitats no realitzades o no lliurades en termini no podran ser avaluades una vegada tancat el període corresponent. Perquè aquest bloc pugui ser avaluat, serà necessari haver realitzat i/o lliurat almenys el 70% de les pràctiques d'avaluació contínua establides pel professorat.

En la **segona** convocatòria, només serà recuperable el 50% de les pràctiques d'avaluació contínua. La recuperació es realitzarà mitjançant una prova escrita o activitat equivalent que avalue les competències específiques vinculades a aquestes tasques. L'altre 50% de les activitats es considera no recuperable, atès que no és possible avaluar per escrit les competències que impliquen. El professorat indicarà quines activitats seran recuperables i quines no recuperables, respectant el percentatge establert.

Per a **aprovar** l'assignatura serà necessari obtenir, almenys, un 5 en cadascun dels elements avaluables: SE1 (Examen) i SE2 (Pràctiques d'avaluació contínua). Les qualificacions iguals o superiors a 5 obtingudes durant la primera convocatòria es mantindran per a la segona convocatòria. D'aquesta manera, l'estudiant en segona convocatòria haurà de recuperar únicament aquells elements no superats i que siguin recuperables.

Una **actuació fraudulenta** podrà comportar la qualificació de suspens, segons el que estableix el Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes de la Universitat de València (ACGUV123/2020). <https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83sp.pdf>

Tingueu en compte que, d'acord amb l'article 13.d) del Reial decret 1791/2010, de 30 de desembre (Estatut de l'Estudiant Universitari), és deure de l'estudiant abstenir-se d'emprar o cooperar en procediments fraudulents durant avaluacions, treballs o documents oficials. Això no obstant, si es detecta plagi a la Primera Convocatòria, l'estudiant segueix tenint dret a presentar-se a la Segona.

La qualificació de l'assignatura s'ajustarà a allò establert a la Normativa de Qualificacions de la Universitat de València (ACGUV 108/2017). Les qualificacions s'han d'expressar en una escala numèrica de 0 a 10, amb un decimal, acompanyada de la seva equivalència qualitativa segons la distribució següent: de 0 a 4,9 correspon a Suspens; de 5 a 6,9 a Aprovat; de 7 a 8,9 a Notable; i de 9 a 10 a Excel·lent, amb possibilitat de Matrícula d'Honor.

La Menció de Matrícula d'Honor (Art. 17) es pot atorgar a l'estudiantat que hagi obtingut una qualificació igual o superior a 9,0. Aquesta distinció s'adjudicarà per ordre estricte de qualificació, i el nombre total de Matricúles d'Honor no podrà superar el 5% del nombre d'estudiants matriculats a l'assignatura. En assignatures amb menys de 20 estudiants, es pot concedir una única Matrícula d'Honor. Aquests criteris s'aplicaran de manera independent a cada grup de l'assignatura.

En ambdues convocatòries, en l'acta oficial de qualificació es consignarà la nota obtinguda. En els casos en què l'estudiant no s'haja presentat a l'examen final, s'indicarà la menció de No Presentat. En cas de suspens, en l'acta oficial es consignarà una qualificació numèrica en base 10, corresponent únicament a un dels elements no superats, i seguint aquest ordre de prioritat per a la seua selecció: en primer lloc, l'examen (SE1), i després les Pràctiques d'avaluació contínua (SE2).

La consulta i impugnació de la qualificació obtinguda quedarà sotmesa al que disposa el Reglament d'

Avaluació i Qualificacions de la Universitat de València per a títols de Grau i de Màster (ACGUV 108/2017)

http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_Reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

BIBLIOGRAFIA

REFERÈNCIES BÀSIQUES

- Melendez, J. C. (2024) (Coord). *Psicología del Ciclo Vital. Desarrollo y transiciones en la adultez y el envejecimiento*. Pirámide
- Papalia, D. E. y Martorell, G. (2021). *Desarrollo Humano*. McGraw Hill
- Schaie, K. W. y Willis, S.L. (2003). *Psicología de la edad adulta y la vejez*. Pearson Prentice Hall
- Erikson, E. H. (1985). *El ciclo vital completado*. Paidós

REFERÈNCIES COMPLEMENTÀRIES

- Arnett, J. (2008). *Adolescencia y adultez emergente*. Pearson Alhambra.
- Zacarés, J.J. y Serra, E. (1998). La madurez psicológica: Perspectivas desde la Psicología. Madrid: Pirámide.
- Pérez Blasco, J. (2013). Aprender de los grandes cambios vitales. Valencia: Publicaciones Universitat de València
- Sandoval-Obando, E. y Zacarés, J. J. (2020). Generatividad y desarrollo adulto. En E. Sandoval, E. Serra y O. García (Eds.), *Nuevas miradas en psicología del ciclo vital* (pp. 189-217). RIL Editores
- Corral, A. (1999). Las operaciones formales y posformales en la vida adulta. En J. A. García-Madruga y P. Pardo (Eds.), *Psicología evolutiva* (vol. 2, pp. 317-348). UNED
- Baltes, P. B. y Baltes, M. M. (1990). Psychological perspectives on successful aging: the model of selective optimization with compensation. En P. B. Baltes y M. M. Baltes (Eds.), *Successful aging. Perspectives from the behavioral sciences* (pp. 1-34). Cambridge University Press
- Baltes, P. B., Staudinger, U. M. y Lindenberger, U. (1999). Lifespan psychology: Theory and application to intellectual functioning. *Annual Review of Psychology*, 50, 471-507
- Carstensen, L. L., Pasupathi, M., Mayr, U. y Nesselroade, J. R. (2000). Emotional experience in everyday life across the adult life span. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 644-655
- Martin, C. R., Preedy, V. R., & Rajendram, R. (Eds.). (2021). *Assessments, treatments and modeling in aging and neurological disease: The neuroscience of aging*. Academic Press.